

Axiale Spondyloartritis

Axial SpA

De kans is groot dat u nog nooit gehoord heeft van axiale spondyloartritis (axSpA), beter bekend als ontstekingsartritis van de wervelkolom. En dat is niet erg - de meeste mensen hebben dat niet. Maar het feit dat u niet bekend bent met de naam, maakt het leven met axSpA niet minder pijnlijk, of zelfs de reis naar verlichting minder reëel.

Wat is Axiale Spondyloartritis (axSpA)⁴?

AxSpA is een inflammatoire artritis van de wervelkolom die bestaat uit twee ondergediagnosticeerde aandoeningen: niet-radiografische axiale spondyloartritis (nr-axSpA) en ankylosing spondylitis (AS). De oorzaak van de ontsteking is onbekend, maar wanneer ontsteking optreedt binnen de spinale gewrichten en wervels, veroorzaakt het chronische lage rugpijn, stijfheid, vermoeidheid, en verminderde mobiliteit. Indien onbehandeld, kan axSpA onomkeerbare schade veroorzaken, en in sommige gevallen, fusie van de spinale gewrichten en wervels.

Het is belangrijk te weten dat axSpA ook een verschillend effect heeft op mannen en vrouwen. AS komt vaker voor bij mannen, terwijl nr-axSpA vaker bij vrouwen voorkomt. Mensen met AS kunnen last hebben van klachten in de rug en wervelkolom, maar ook van pijn in de heupen, nek en knieën⁵. Maar dat betekent niet dat mannen geen nr-axSpA en vrouwen geen AS ontwikkelen.

Wat zijn de symptomen van Axiale Spondyloartritis (axSpA)?

AxSpA is een soort ontstekingsartritis van de wervelkolom die vaak stijfheid, vermoeidheid en verminderde mobiliteit veroorzaakt. Hoewel deze symptomen eerst in de onderrug kunnen optreden, treffen zij vaak ook andere delen van het lichaam, waaronder de heupen, schouders, knieën, hielen, billen en dijen. Maar naarmate de ziekte vordert, kunnen de pijn en stijfheid zelfs de nek bereiken.

Dit is hoe Axiale Spondyloartritis (axSpA) het lichaam aanvalt⁶

Pijn, stijfheid en verminderde beweeglijkheid in de onderrug die 's morgens of 's nachts verergert

Vermoeidheid en slaapproblemen

Pijn die andere delen van het lichaam treft, waaronder de heupen, schouders, knieën, hielen, billen, dijen en nek

Ontsteking

Hoe wordt Axiale Spondyloartritis (axSpA) gediagnosticeerd⁷?

AxSpA is moeilijk te diagnosticeren, en veel mensen leven er jaren mee voordat ze officieel gediagnosticeerd worden door een reumatoloog. Een reumatoloog zal doorgaans niet alleen kijken naar hoe de ontsteking de pijnlijke lichaamsdelen beïnvloedt, maar ook naar hoe de ontsteking het hele lichaam beïnvloedt. Om een diagnose te stellen, zal een reumatoloog de geschiedenis van een patiënt bekijken en kan een verscheidenheid van tests met inbegrip van fysieke onderzoeken, beeldvorming, en laboratoriumtests uitvoeren.

Wat zijn de verschillen tussen nr-axSpA en AS⁸?

Beide aandoeningen hebben vergelijkbare symptomen van rugpijn, vermoeidheid en verminderde activiteit. Het belangrijkste verschil is dat spinale fusie of schade door ankylosing spondylitis (AS) op een röntgenfoto te zien zal zijn, terwijl bij niet-radiografische axiale spondyloartritis (nr-axSpA) geen definitieve schade te zien zal zijn.

Niet-radiografische axiale spondyloartritis (nr-axSpA)

Schade kan niet zichtbaar zijn op röntgenfoto's, maar wel op een MRI

nr-axSpA-patiënten zijn vaker vrouw (50-60%)

nr-axSpA kan bij sommige patiënten als een vroege vorm van AS worden beschouwd

Ankylosing Spondylitis (AS)

Gewrichtsschade en spinale fusie

Schade zal op röntgenfoto's te zien zijn

AS-patiënten zijn vaker van het mannelijk geslacht

Ooit werd aangenomen dat mannen meer kans hadden om AS en nr-axSpA te ontwikkelen dan vrouwen. Maar omdat de symptomen anders kunnen zijn en er bij vrouwen niet vaak naar wordt gezocht, is de verhouding tussen mannen en vrouwen misschien niet zo hoog als vroeger werd gedacht.

Hoewel de schade door nr-axSpA niet zichtbaar is op een röntgenfoto, lopen mensen met deze aandoening toch het risico van langdurige schade. In 50% van de gevallen van nr-axSpA bestaat zelfs het risico dat de ziekte zich ontwikkelt tot AS, wat kan leiden tot een onomkeerbare vergroeiing van de wervelkolom.

AxSpA is moeilijk te diagnosticeren

Het is niet ongevoel dat axSpA verkeerd wordt gediagnosticeerd of wordt aangezien voor andere aandoeningen. Van veel mensen met axSpA wordt gedacht dat ze reumatoïde artritis (RA) of fibromyalgie hebben. Een van de redenen hiervoor is dat de symptomen van axSpA zo veel lijken op die van veel andere aandoeningen.

4. VIB, (2018) Informatiebrochure spondyloartritis UZ Gent
Boonen A et al, Semin Arthritis Rheum. 2015;44(5):556-562.
5. Mease PJ et al, J Arthritis Care Res. (Hoboken). 2018.
6. Braun J, Sieper J. Lancet. 2007;369(9570):1379-1390.; Kataria RK, Brent LH. Am Fam Physician. 2004;69(12):2853-2860
7. VIB, (2018) Informatiebrochure spondyloartritis UZ Gent
8. Mease PJ et al, J Arthritis Care Res. (Hoboken). 2018.

List of links present in page

1. <https://www.novartis.com/be-nl/backpaint/axiale-spondyloarthritis>